

Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za obdobje zimskega mirovanja (od 1. oktobra do 31. marca) 1. oktober – 31. marec 2011

S 1. aprilom se končuje obdobje zimskega mirovanja in vstopamo v vegetacijsko obdobje, ki bo trajalo do 30. septembra. V tem času bomo na Oddelku za agrometeorologijo izdajali dekadni bilten, ki bo vseboval predvsem podatke o stanju tal in rastlin ter vodni bilanci. Bilten boste lahko našli na Vremenskem portalu (<http://meteo.arso.gov.si/>) v razdelku Agrometeorologija / Agrometeorološke spremenljivke v tekočem letu. Tam najdete tudi vsakodnevne podatke temperatur in stanja tal, vodne bilance ter temperaturnih vsot.

Ob koncu marca je na severovzhodu države še vedno suho, voda v površinskem sloju tal pa je močno izčrpana. Trenutno stanje je neugodno za ozimna žita, ki se trenutno v stanju razraščanja počasneje razvijajo kot sicer. Podobno zaostaja tudi dinamika obraščanja travne ruše. V osrednji in zahodni Sloveniji so razmere dosti boljše, vode v tleh je dovolj. Na Goriškem in v Vipavski dolini so vegetacijski premiki zelo opazni, cvetijo mareljice, drugi zgodnji koščičarji prav tako odpirajo prve cvetove. Temperature tal pa so na Goriškem in Vipavskem že ugodne za sajenje krompirja. Na Obali je stanje vegetacije v večji prednosti, splošno cvetijo breskve, travna ruša je intenzivno zelena, na splošno zacvetel tudi rearat.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Letošnjo meteorološko zimo je zaznamovala majhna količina padavin ter povečini višje temperature od dolgoletnega povprečja. V večjem delu Slovenije je bila povprečna temperatura zraka do 1 °C višja od povprečja, na skrajnem SV pa je presegla 1 °C. Le v visokogorju ni bilo občutnega odklona. Povprečne količine padavin so bili deležni le na S Primorskem, kjer je padlo do 300 mm. Proti vzhodu se je količina padavin zmanjševala in na vzhodu države ni dosegla niti 80 % dolgoletne povprečne količine dežja. Na severovzhodu Slovenije, v Halozah in na Kozjanskem je padlo v zimi do 100 mm padavin. V nižje ležečih predelih je tudi število dni s snežno odejo krepko zaostalo za povprečjem. Povečini je bilo zimsko število sončnih ur večje od dolgoletnega povprečja za okrog 20 %, največ v osrednji Sloveniji. Povprečja niso dosegli le na skrajnem SV države ter v visokogorju in v Posočju.

Deževno obdobje v sredini meseca marca, ki je trajalo približno 5 dni, vzhodni Sloveniji ni prineslo večje količine padavin. V Murski Soboti je padlo le 10 mm dežja. Količina padavin se je povečevala proti Z države. Tako je v osrednji Sloveniji padlo okrog 80 mm, v Biljah pa 130 mm dežja. Povprečne dnevne temperature zraka so od druge dekade marca dalje povsod pozitivne, razen v visokogorju.

STANJE RASTLIN

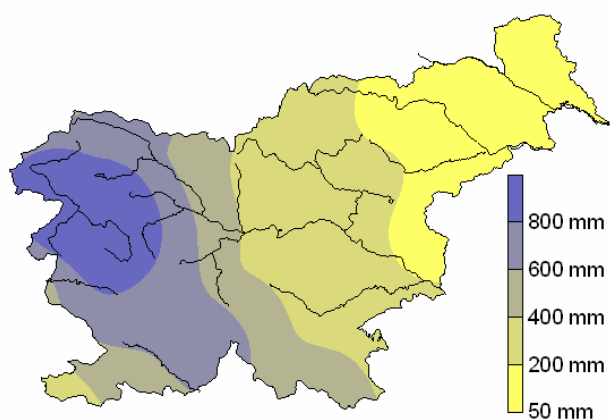
Sneg je v začetku marca skopnel, temperature razmere pa so še nekaj dni ostale povsem zimske, z nižjimi temperaturami od povprečja, ob katerih je občutek mraza stopnjevala še močna prevetrenost zraka, zlasti na Krasu in v Vipavski dolini. Vegetacijski temperaturni prag 5 °C je bil v večjem delu celinske Slovenije presežen po 10. marcu, vsaj dva tedna bolj zgodaj kot povprečno. Izjemi sta bili Obala in Goriška, kjer je vegetacijski prag nastopil precej bližje času dolgoletnega povprečja. Višje temperature zraka so vzdramile pomladno rastje še zlasti potem, ko se je sredi meseca po dežju ponekod popravila vlažnost tal, kar je bilo opaziti v splošnem razcvetu pomladanskih rastlin.

V severovzhodni in vzhodni Sloveniji skoraj ni deževalo, zato so kmetijska tla ob koncu marca že precej suha, založenost tal z vodo pa je v površinskem sloju tal že povsem izčrpana. Take razmere so zelo neugodne za ozimna žita, ki so zimske razmere in obdobje mirovanja preživela precej oslabiljena. Na začetku razraščanja čakajo na ugodnejše vodne razmere v tleh za aktivacijo hranil, ki so jim bila dodana ob dognojevanju v prvi polovici marca. V podobnih razmerah je obstala tudi travna ruša, ki v Pomurju le počasi spreminja barvo. Koščičarji napenjajo brste, mareljice so začele cveteti.

Na Goriškem je po obilnih padavinah založenost tal z vodo trenutno zelo dobra, na posevkih in travni ruši je že opazen prirast in intenzivno zelena barva. Začenja se cvetenje zgodnjih koščičarjev. Temperature tal so ugodne za sadnjo zgodnjega krompirja.

Na Obali so zgodnji koščičarji že odcveteli, breskve polno cvetijo. Splošno cveti tudi rearat, ki je znak splošne vegetacijske pomladi.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA (RR-ETP) od 1. 10. 2010 do 28. 02. 2011

VODA V TLEH

Stanje vodne bilance na področju Slovenije od začetka oktobra 2010 do konca februarja 2011 prikazuje priložena slika. Za vodno bilanco v zimskih mesecih za obdobje dolgoletnega povprečja 1971-2000 je značilna namočenost zahodnega in osrednjega dela Slovenije, ki se zmanjšuje proti Obali in vzhodu. V letošnji zimi se je razlika v vodni bilanci med zahodno in vzhodno Slovenijo še okrepila. Na zahodu je bila vodna bilanca tudi dvakrat večja od običajne, medtem ko so na vzhodu vrednosti padle celo pod polovico običajne. Bera dežja v februarju je bila zelo skromna. V začetku marca so padavine nekoliko popravile vodno bilanco v večjem delu Slovenije z izjemo skrajnega vzhoda Slovenije, ki v vegetacijsko sezono vstopa z izredno nizko zalogo vode v tleh.